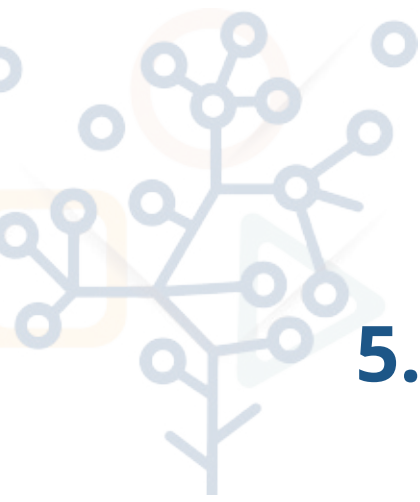

5. Plangintza

5. Plangintza

Osasun-arloko giza baliabideak kudeatzeko politiketan plangintzak duen eginkizun nagusia beharrizan objektiboa da, Esparru Estatutuan ondo identifikatua, eta eginkizun horren helburua behin-behinekotasunaren ondorioak arintzea da. Era berean, beharrezko tresna estrategikoa da plantillen zahartzeari, belaunaldien arteko erreleboari eta iraultza teknologikoari aurre egiteko; izan ere, iraultza teknologikoa bene-benetako zerbait da dagoeneko, eta eragin handia du osasun-sisteman.

OMEk gai horren garrantzia nabarmendu du, eta *“Global Health Workforce Alliance”* programan honako hau adierazi du: *“Ez dago osasunik, osasunerako giza baliabiderik ez badago”*. Programa horrek estrategia globala proposatu du 2030erako, osasun-sistemek etorkizunean izango dituzten premien estaldura egokia planifikatzeko, sistema horiek osatzen dituzten profesionalen dagokienez. Alderdi horrek eragin berezia du prestakuntza-aldi oso luzeak dituzten lanbide-kategorietan (BAME, BAEE, BAPE, BAFE, BABE), kolektibo horren eskaerari eta premiei dagokienez.

2018ko abenduan argitaratutako *“Espainiako mediku espezialisten eskaintzaren eta eskariaren zenbatespena 2018 - 2030”*¹ azterlanean, denbora-tarte horretan mediku espezialisten eskaria % 8,9 handituko dela aurreikusten da, eta eskaintza, berriz, % 1,2 jaitsiko dela. Eskaintzaren beherakada hori are handiagoa da 2024ra arte (erretiroen ondorioz), eta une horretatik aurrera egonkortu egingo da. Horrek guztiak tentsioak eragiten ditu sisteman, eta aurrerantzean ere eragingo ditu. Aipatutako tentsioek plangintza egokia behar dute, sisteman eragiten dituzten ondorioak gainditzeko edo, gutxienez, murrizteko.

Joera horiek hurrengo hamarkadan izango duten garrantzia dela-eta, sistemako giza baliabideen plangintza funtsezko gaia da, eta ahalik eta gehien

¹ Barber, P eta González, B. (2018). Estimación de la oferta y demanda de médicos especialistas en España 2018-2030. Osasunaren ekonomia taldea. Kanaria Handiko Las Palmasko Unibertsitatea.

egokitu behar da euskal osasun-sistemaren ezaugarrietara eta inguruabarretara. Modu horretan, eta beharrian horiei erantzuteko asmoz, aurrea hartuko zaie etorkizuneko premiei, eta profil profesional berriak sartuko dira laguntza-eremu guztietan. Hori guztia egin aurretik, zerbitzu-zorroa, lanbide-kategoriak, lanpostu funtzionalak, gaitasunak eta berariazko prestakuntza zehaztu beharko dira, bai eta sistemara sartzeko prozesuak ere. Osagarri gisa, prestakuntza-ibilbideetan eta garapen profesionaleko ibilbideetan ere egin beharko da lan, sistemaren barruan.

Araudiaren analisisian nabarmendu den bezala, ELEEren 13. artikulua Giza Baliabideak Antolatzeko Planak egituratzen ditu, osasun-sistemak planifikatzeko oinarrizko tresna gisa eta honako aurreikuspen hauetan oinarrituta:

13. artikulua. *Giza baliabideak antolatzeko planak.*

6. Giza baliabideak antolatzeko planak dira plangintza orokorra egiteko oinarrizko tresna, osasun-zerbitzuaren barruan edo planetan zehazten den eremuan. Langileen arloan lortu beharreko helburuak zehaztuko dituzte, bai eta helburu horiek betetzeko egokitzat jotzen diren giza baliabideen egitura ere. Era berean, egitura hori lortzeko behar diren neurriak ezarri ahal izango dituzte, bereziki baliabideen kuantifikazioari, sarbidearen programazioari, mugikortasun geografiko eta funtzionalari, eta sustapen eta birsailkapen profesionalari dagokienez.

7. Giza baliabideak antolatzeko planak osasun-zerbitzu bakoitzean zehazten den moduan onartu eta argitaratuko dira, edo, hala badagokio, jakinaraziko dira. Aldez aurretik, dagozkien mahaietan negoziatu beharko dira.

HPEBn jasotako aurreikuspen horiei kalte egin gabe, plangintza honetan arreta jartzen duten zenbait neurri jasotzen dira, euskal osasun-sistemaren oraingo eta etorkizuneko premietara ahalik eta modu eraginkor eta efizienteenean egokitzeko. Nolanahi ere, ezin dugu ahaztu, epe luzerako plangintza zehatza egiteko zailtasunaz gain, eskumenak ez direla Osasun Sailarenak bakarrik, eta, beraz, plangintza hori unibertsitateekin eta Osasun Sistema Nazionalarekin koordinatuta egin behar dela.

